

2023

SANSKRIT

B.A. Fifth Semester End Examination - 2023

PAPER - DSE-1

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

Illustrate the answers wherever necessary.

संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः 2×10=20

A. दश समाधेयाः

1. न्यायदर्शनस्य प्रतिष्ठाता कः? न्यायदर्शनस्य प्रथमसूत्रं लिखत।
2. सोदाहरणं समवायिकारणस्य लक्षणं लिख्यताम्।
3. सोदाहरणं लक्षणलक्षणं निरूप्यताम्।
4. सोदाहरणं असमवायिकारणस्य लक्षणं लिख्यताम्।
5. द्रव्यस्य लक्षणं किम्? द्रव्यं कतिविधम्? कानि च तानि?

(Turn Over)

(2)

6. सोदाहरणमनिव्याप्तेः लक्षणं निरूप्यताम्।
7. तर्कभाषानुसारेण कारणस्य लक्षणं किम्? कारणं कतिविधम्? कानि च तानि?
8. सोदाहरणमुपमानस्य लक्षणं लिख्यताम्?
9. गुणस्य लक्षणं किम्? गुणं कतिविधम्? कानि च तानि?
10. इन्दो-इउरोपीयभाषायाः उपभाषागताः विभागाः के?
11. शतमूशाखान्तर्गतभाषाणां नामानि लिखत।
12. माहेश्वरसूत्राणि कानि?
13. 'व', 'इ', 'श' – इत्यादीनां वर्णानाम् उच्चारणस्थानानि कानि?
14. मुक्ता-मुकुता, हृदः-दह इत्यत्र ध्वनि-परिवर्तने किं सूत्रं प्रयुक्तम्?
15. वर्णविपर्ययस्य उदाहरणद्वयं दीयताम्।

B. चतुर्णां व्याख्या कार्या –

5×4=20

- (i) यथार्थानुभवः प्रमा।
- (ii) साधकतमं करणम्।
- (iii) इन्द्रियार्थसन्निकर्षः।

B.A. RNLKWC-/Sanskrit/DSE-2/SEM-V/23

(Continued)

(3)

(iv) समाक्षरलोपः।

(v) समीभवनम्।

(vi) ग्रिमसूत्रम्।

C. द्वयोरुत्तरं देयम्

10×2=20

1. तर्कभाषानुसारेण प्रत्यक्षस्य लक्षणं विभागं च आलोचयत।
2. देत्वाभासः कः? हेत्वाभासस्य विभागमालोचयत।
3. केन्तुमूशाखान्तर्गतभाषाणां वैशिष्ट्यानि आलोच्यन्ताम्।
4. इन्दो-इउरोपीयभाषा इत्यनेन किं बोध्यते? अस्याः भाषायाः वैशिष्ट्यानि आलोचयत।

B.A. RNLKWC-/Sanskrit/DSE-2/SEM-V/23